

не както се мисли, че децата съм играчки на родителите! Помня да съм разправяли, че моя дълго билъ единъ у майка (не единъ роденъ, а единъ останалъ, защото другите недоживѣвали). И нѣкакъ чудно ми се струваше, че она високъ спретнатъ старецъ съ контешки черни панталони, е можалъ да биде нѣкога дете. (А моето детското въображение най-вече интригуваше случая съ неговия баща и майка. Тъ умрѣли единъ по други, а може би единъ за други, въ единъ месецъ отгоре). Невѣроятни съ за детето всички иѣща, които то още не е виждало.

Понеже баща му все губилъ рожбите си, то обрича новороденото на Бога — за монахъ. И предчувствуващи своята смърть, той приживе завещава своите имоти на Бачковския манастиръ, съ задължение калугеритъ да се погрижатъ за отглеждането на детето му. И наистина, тъ изпълватъ завета на бащата и го пращатъ, не следъ много време, въ Халки, въ семенарията, а отъ тамъ септември пъкъ въ богословския факултетъ въ Атина. Едва, когато и моята коса почна тукъ-таме да се бѣлѣе, азъ взехъ повече да се вживѣвамъ въ този мой дълго, чийто богатъ животъ е изненадвалъ всѣкиго, въ онова не особено богато съ животъ време. Тоя животъ сякашъ е взетъ изъ оная народна пѣсень, въ която родителите, чито деца мратъ, завещаватъ новороденото дете на нѣкоя манастиръ.

Азъ виждамъ дванадесетъ годишното момче, веднажъ въ Халки, срѣдъ морето, изпърво да се радва на хубавата промънна и въ игра съ другари да забравя, че е вече само въ свѣта. Но ето днесъ на тоя другар доххода весть отъ дома; утре оногова споходилъ баща му. А за него никой никога не помисля. Освенъ сегизъ-тогисъ, игуменътъ на манастиря, когато му прати пари съ нѣкоя мѣдра поука... И той почва отъ денъ на денъ все повече да се уединява и да обикваравния шумъ на вълната. Отрастътъ въ душевна самота, щомъ свѣрши семенарията, той се е мислилъ годенъ само за инокъ; за това на драго сърдце постъпва въ богословския факултетъ въ гръцката столица. Но въ Атина, гдето грѣше друго сънци, живота му помогва да разбере по-добре както езика на старите Елини, тѣй и езика на своята природа. Вечно млади старци на едновремешната Атина освѣтляватъ неговото чувство. И когато отново тукъ почватъ да го учатъ да презира плѣтъта, майка на грѣха, сърдцето навѣрно ще му е подсказвало други учения. Да презирашъ плѣтъта си е мислилъ — не е ли да възвавашъ противъ ония закони, които изискватъ да живѣе тя, за да живѣе духътъ! А веднажъ повиканъ на земята, трѣбва ли ти да бѣгашъ отъ грѣха, като воинъ отъ врагъ.

Както денъ води за рѣка нощта, живота — смъртъта, тѣй и всичко друго въ природата се води рѣка за рѣка. А нему ли само е речено да стои самъ на свѣта? Животъ живѣе само, който обича и твори. Задашанъ отъ подобни мисли, той